

**§ 137 Motion nr 28-2019 Ofrivillig ensamhet
HSN 135-2020****Sammanfattning**

Motion med rubriken ofrivillig ensamhet har inlämnats av Hans-Inge Smetana, Betty-Ann Nilsson, Kalle Lilja och Anna-Karin Lundberg (samtliga KD) till regionfullmäktige.

Motionen tar upp hur ensamhet har blivit ett allt större samhällsproblem. Exempel som ges på detta är hur begravningar får allt färre besökare och hur många äldre uppger att de känner sig ensamma eller isolerade. Ofrivillig ensamhet beskrivs i motionen som en riskfaktor för att dö i förtid, att drabbas av psykisk ohälsa samt att få icke-godkända betyg i skolan. Motionen tar upp främst två grupper som drabbas av ensamhet, barn och äldre. Detta leder enligt motionärerna ofta till en större vårdkonsumtion i dessa grupper. Motionärerna menar slutligen att ofrivillig ensamhet måste erkännas som ett samhällsproblem med höga mänskliga och samhällsekonomiska kostnader.

Motionärerna yrkar på att regionen behöver lyfta ensamheten som ett fokusområde för att förbättra medborgares livsvillkor samt att utarbeta tydliga rutiner i patientmötet för att lyfta frågan om ensamhet.

Motionen har besvarats och i svaret framhålls att det är viktigt att ta hänsyn till att ofrivillig ensamhet är ett brett och mångfacetterat begrepp. I samtliga möten med patient ska vara personcentrerade och utgå från den enskildes behov. Som stöd i detta arbete finns länsövergripande överenskommelser. Primärvården i Region Västerbotten bidrar genom att delta i folkhälsoråd i kommunerna där problem med ofrivillig ensamhet belyses. Vid besök på hälsocentral ställs frågor om social livssituation till både barn och gamla. Det finns även särskilda barnombud på hälsocentralerna i hela region Västerbotten.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

Motionen avslås.

Förslag till beslut på sammanträdet

Betty-Ann Nilsson (KD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar att motionen avslås.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att regionfullmäktige beslutar

Motionen avslås.

Reservation

Betty-Ann Nilsson (KD), Lars Bäckström (C) och Elmer Eriksson (M) reserverar sig till förmån för Betty-Ann Nilssons (KD) förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- §94 Motion nr 28-2019 Ofrivillig ensamhet
- Tjänsteskrivelse Ofrivillig ensamhet
- Svar på motion 28 Ofrivillig ensamhet
- Motion nr 28-2019 Ofrivillig ensamhet

Motion 28 (HSN 135 2019)

Svar på motion 28 Ofrivillig ensamhet

Ofrivillig ensamhet är per definition ett mångfacetterat och brett begrepp. Ofrivillig ensamhet kan vara en individuell upplevelse och/eller en upplevelse på gruppnivå. Ofrivillig ensamhet kan vara osynlig eller definierad och mätbar. Ofrivillig ensamhet kan uttryckas individuellt men också som en kollektiv upplevelse. Demografiska och kulturella faktorer, ålder, kön, etnicitet och trosuppfattning kan påverka livsvillkor och bidra till ofrivillig ensamhet.

Ofrivillig ensamhet är således beroende på vilket eller vilka perspektiv som uttrycks eller avses. För att lyckas motverka ofrivillig ensamhet är det avgörande att samtliga aktörer samordnat och samtidigt bidrar.

Inom en jämlik och jämställd socialtjänst (IFO HO, ÄO) inklusive kommunernas hälso- och sjukvård, elevhälsa, för- grund- och gymnasieskola, samt Region Västerbottens hälso- och sjukvård (familjecentraler, HC, regionfinansierad öppenvård, sjukstugor, sjukhus), ska metoder och arbets sätt vara evidensbaserade, och insatser ges utifrån beprövad erfarenhet. Samtliga professionella möten och samtal ska vara personcentrerade, genomföras efter etiska ställningstaganden och utifrån den enskildes situation, förmågor, behov och önskemål.

Som stöd i det professionella vård- och omsorgs arbetet inom Region Västerbotten och länets kommuner finns länsövergripande överenskommelser och rutiner att tillgå.

Med utgångspunkt att bästa tillgängliga kunskap, professionell och personlig mognad, beprövade metoder, gott bemötande och goda förhållningssätt kan psykiska, fysiska, existentiella och sociala behov uppmärksammas. Med den enskildes medgivande kan uttryckta och identifierade aspekter och behov omhändertaras och hanteras. Ofrivillig ensamhet kan vara en av dessa aspekter Region Västerbotten arbetar enskilt och i samverkan med länets kommuner med olika insatser, aktiviteter och projekt med syfte att förbättra levnadsvillkoren för innevånarna.

Exempel på projekt där samverkan sker är att Region Västerbotten har en primärvårdskoordinator på ungdomstorget (via samordningsförbundet i Umeå). Ett annat exempel på pågående projekt där Regionen deltar är "Framsteg Norsjömodellen", ett projekt under samordningsförbundet i Skellefteå-Norsjö området som riktar sig till personer som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Målgrupp är nyanlända/utrikes födda personer i arbetsför ålder, som riskerar att hamna i långvarigt utanförskap, och där kvinnor särskilt ska prioriteras.

Vidare bidrar primärvården i Region Västerbotten genom att delta i folkhälsoråd i kommunerna och belyser där svårigheter med att vara ofrivilligt ensam. Vid besök på hälsocentraler ställs frågor till patienterna, både gamla och unga, om deras sociala livssituation. I regionens hälsoundersökningar ingår frågor om social situation så där ges även personer som inte direkt söker som patienter till HC en möjlighet att ta upp problematik med ofrivillig ensamhet. För barn finns särskilda barnombud på hälsocentralerna i hela Region Västerbotten. Region Västerbotten prioriterar barnen och arbetar i samverkan med kommunerna bland annat med så kallade HLT-team (hälsa, lärande, trygghet) vilket varit och är en framgångsrik verksamhet bland barn- och ungdomar. Frågan om ensamhet lyfts i personcentrerade samtal med patienter med utgångspunkt av befintliga rutiner.

Samverkan med idéburen verksamhet och frivilligorganisationer är också betydelsefulla medaktörer i arbete. Regionens stimulansbidrag via folkhälsobidrag, föreningsbidrag samt riktade medel till studieförbunden syftar till att skapa ett inkluderande samhälle och bidra för att motverka ofrivillig

ensamhet. Arbetet omfattar hela Region Västerbotten och berör samtliga involverade ur olika perspektiv beroende vilket uppdrag inom sakområdet respektive aktör har.

Motionen avslås